

אשית עצות בנפשי

שיעורים ושיחות
ממורינו ראש
הישיבה שליט"א

קל"ט
שנה ג'

פרשת קרח
תשפ"ו

ליל שישי פרשת
קרח תשפ"ה

שבת בצל הרה"י
מפי אחד המשתתפים

לשמיעת השיעורים
קול ברסלב: 079-70-400-66

- פנימי -

יוצא לאור על ידי תלמודי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: USHISEB@GMAIL.COM

ליל שישי פרשת קרח תשפ"ה

בקריית ברסלב ליברטי נ.י.

להודות על כך, ואם זכה ויש לו ילדים, בוודאי שחייב להודות גם על כך, לפעמים האדם זוכה ומגיע לבית המדרש ולומד ומתפלל ויש לו הכל, אבל הוא לא מפסיק לקטר למה יש לפלוני יותר, האדם הזה צריך להסתכל על קרח, מה קרה לו, הכל נכנס עמוק לאדמה, פרשה זו יפה נדרשת, שכל אחד יביט בפרשה זו ויראה מה יקרה אם כל הזמן יביט על אחרים.

המקנא עצמותיו מרקיבין בעולם הזה

הגמרא מספרת במסכת שבת [קנב:]: שבשדהו של רב נחמן חפרו את הקרקע, ושמעו קול של מת אחד שצועק מקברו, וקראו לרב נחמן, ושאלו רב נחמן מי הוא, וענה שהוא רב אחאי בר יאשיה, ושאלו רב נחמן וכי אין המתים עתידים להיות עפר, אמר לו רב אחאי איני חש לדבריך, שאלו רב נחמן והלא כתיב בקהלת, וישוב העפר על הארץ, ענה לו רב אחאי מי שלימד אותך קהלת לא לימד אותך משלי, כי במשלי כתוב 'ורקב עצמות קנאה', שרק מי שיש לו קנאה בלבו עצמותיו מרקיבין, אבל מי שאין קנאה בלבו אין עצמותיו מרקיבין, ומוהרא"ש מסביר שדברי חז"ל אלו הם לא רק לאחר מיתה, אלא אף בחיי

ברוכים הבאים

שלום עליכם, אני מאוד שמח שבאתי לכאן לימי הקיץ, מאוד נעים להיות כאן יחד עם אנשי שלומינו, אולי כל אלו שגרים פה לא מרגישים את זה, כי זה פשוט בשבילם, אבל כשמגיעים מהעיר ונפגשים כאן עם אנשי שלומינו זה מאוד מאוד נעים.

קנאת קרח

התורה אומרת השבוע 'ויקח קרח', ואומר רש"י פרשה זו יפה נדרשת במדרש תנחומא, אפשר לדרוש המון בפרשה זו, אפשר ללמוד המון המון מוסר השכל מפרשה זו, קודם אפשר ללמוד איך הקנאה יכולה להביא את האדם לשאול תחתית, כי לקרח לא היה חסר כלום, הוא היה עשיר גדול, והיה תלמיד חכם גדול, וראה יחוס גדול שיצא ממנו, שמואל הנביא יהיה מיוצאי חלציו, אבל הקנאה הורידה את קרח לשאול, הקנאה מורידה את האנשים המוצלחים ביותר, אנשים מסתכלים על אחרים, למה יש לפלוני משהו יותר, ולמה פלוני מוצלח יותר, במקום להודות להקב"ה על מה שיש, האדם חייב להודות להקב"ה על הבריאות שהקב"ה נתן לו, ואם זכה ויש לו אשה בוודאי שחייב

איש אחד גונח שם ואומר לעצמו, אני כבר חשבתי שיכבדו אותי... ומאז החליט לא ללכת יותר לחופות, אין מה לקנא באחרים, לא קרה כלום אם הכריזו רק את פלוני ולא אותך, אין מה לקנא באחרים.

האדם, מי שיש בו קנאה עצמותיו מרקיבין בחייו, כי יכול להיות אדם שיש לו הכל, אבל אם הוא מקנא באחרים הוא נהיה בן אדם רקוב, כל הזמן הוא אוכל את עצמו, ונהיה רקוב מבפנים.

המקנא באחרים – הורס את חייו

הלוואי שתקבעו לעצמכם שיעור בסיפורי מעשיות, הסיפורים האלו הם לא סתם סיפורים, אלו סיפורים שצריכים לחיות איתם, ולחיות על פיהם, רבינו מספר את הסיפור על ה'חכם והתם', ורבינו מספר שם שכל פעם כשדיברו עם התם על מה שפלוני מרוויח יותר ממנו, ועל מה שאלמוני עשה המון כסף, הוא היה עונה: זה מעשה שלי וזה מעשה שלו ועוד למה לי לדבר מאחרים. אני לא מדבר כעת ממדרגות גבוהות, אני לא אומר שאנשים צריכים להיות מלאכים ולהיות פרושים מכל העולם הזה, המטרה בהיכל הקודש היא לחיות חיים פשוטים ומתוקים, לא מחפשים כאן עבודות גדולות וקשות, רבינו לא רצה שנצום ונסתגף, אבל אי אפשר לחיות בפשטות אם כל הזמן מקנאים באחרים, כשהאברך כל הזמן בודק כמה עשה פלוני וכל הזמן בודק איך הוא מול השני, הרי הוא עושה מעשה קרח, למה אתה אוכל את הבריאות שלך עם פלוני ועם אלמוני, מה איכפת לך מה עושה משה רבינו ומה עושה אהרן הכהן, תודה להקב"ה על מה שיש לך, מוהרא"ש היה אומר לנו ללכת לבקר חולים, כי חוץ מהמצווה הגדולה של ביקור חולים אפשר ללמוד לעצמינו כמה אנחנו צריכים להודות להקב"ה על הבריאות שלנו, כשרואים כמה אחרים סובלים מבינים את החסד הגדול שהקב"ה עושה, בן אדם

אין מה לקנא – הקב"ה עושה הכל

רבינו אומר בשיחות הר"ן [שיחה רפ"ד] שלפעמים הקב"ה נותן לאדם אחד עשירות גדולה, כי זה מעשה בעל דבר להשתדל בזה לעשות איש אחד לעשיר גדול, כדי שיקנאו בו הרבה אנשים וירדפו אחרי הממוץ והעשירות ויבלו את כל ימיהם ושנותיהם אחרי הממוץ, רחמנא ליצלן. אנשים מדברים על עשיר פלוני שנוסע עם מסוק, ועשיר פלוני שעשה לעצמו ארמון, ולעשיר פלוני יש רכב מפואר, הס"מ רוצה שידברו כל הדיבורים האלו כדי שיקנאו ויבלו את הימים, ובמקום זה יש לנו ללמוד מפרשתינו להיכן מגיעים כשיש קנאה, פרשה זו יפה נדרשת, הרי לקרח לא היה חסר כלום, היתה לו משפחה נהדרת, והוא היה אדם חשוב וגדול והיה עשיר גדול, ובא לחלוק על הקב"ה בעצמו, משה רבינו אמר לו 'בוקר ויודע ד' את אשר לו', ומבאר רש"י שמשה רבינו אמר לו שהקב"ה עושה הכל, הוא עושה את הלילה ואת הבוקר, ואיך אתה מעיז לחלוק על הנהגת ד', למה אתה מקנא באחרים, הרי הקב"ה עושה הכל, אין לנו שום השגות בהנהגת ד', אבל הקנאה העבירה אותו על דעתו ודעת קונו, יש אנשים שכשמגיעים לחופה הם מלאים בקנאה, למה פלוני כובד בברכה ואני לא, מוהרא"ש לא רצה ללכת לחופות לסידור קידושין, ופעם אחת בשיעור אמר את הטעם שלא הולך לחופות, כי פעם אחת הכריזו אותו לסידור קידושין ושמע איך

והכבוד מוציאין את האדם מן העולם', מוהרא"ש שאל על איזה עולם מדברים, הרי יש כאן עולם ענק מלא באנשים שיש להם קנאה ותאוה וכבוד, לא ראינו שזה מוציא את האדם מהעולם הזה, וביאר מוהרא"ש שיש לכל אחד עולם קטן, וזה העולם האישי שלו, אשתו והבית שלו וילדיו והעסק שלו והרוחניות שלו, ומי שעסוק בקנאה מאבד את הכל, הוא לא רואה בכלל שיש לו אשה וילדים ופרנסה, הוא רק רואה שלאחרים יש יותר, והאמת היא שאין לאחרים כלום, הם רק עושים את המשחק כמו שצריך... ב"ה שאשתך בריאה והילדים שלך בריאים ויש לך פרנסה, אבל אתה לא רואה את זה כי יצאת מהעולם שלך, ואתה רק עסוק עם אחרים, ומדבר מהכסף של אחרים, וממחלוקת שיש במקומות אחרים, מה איכפת לך מה קורה שם, בחורים הגיעו אלי ואמרו לי שפרצה מחלוקת באיזה חסידות מסויימת, אמרתי להם: קודם כל מה זה החיוך הזה, למה זה משמח אתכם, ועוד, מה יש לכם מזה שאתם מדברים מאחרים, תהיו עסוקים עם עצמכם.

גנות המחלוקת

יש אנשים שאומרים שמחלוקת בונה את העולם, ועל ידי מחלוקת מקימים בניינים של תורה ותפילה, כי כל אחד רוצה לבנות יותר, וכל אחד מחלק יותר קמחא דפסחא מהשני, זה שקר גדול, אין כזה דבר שמחלוקת בונה את העולם, אלו דברי אפיקורסות כי חז"ל אומרים שמחלוקת מביאה את כל הצרות, ועוד, אם לא הייתה מחלוקת לא היו צריכים בכלל לחלק קמחא דפסחא כי בלי מחלוקת יש שפע לכל אחד, חז"ל אומרים שמחלוקת אחת דוחה מאה

רואה מה קורה בבתי חולים הוא מודה להקב"ה על הבריאות שלו, וכבר מפסיק לקנא באחרים, לפעמים כשיש ליהודי סבא מבוגר והוא עובר לבקר אותו, ורואה כמה קשה לסבא כל פסיעה, הוא מיד מתחיל להודות להקב"ה על זה שהוא יכול ללכת ויכול לטפל בעצמו ויכול לראות.

להודות על הבריאות

השבוע קיבלתי שאלה מילדה בבית ספר אם מותר לה להלביש משקפי שמש, כי הרופא אמר לה שעוד מעט היא לא תוכל בכלל לראות בעיניים אחרי שהיא סינוורה את עצמה עם לייזר, אבל הרופא אמר שאם בכל ימי הקיץ היא תלבש משקפי שמש אולי יוכלו להציל משהו, אמרתי לו שהיא לא תלבש את זה, כי זה לא 'צניעות' להסתובב כך, ובעז"ה בזכות זה שהיא לא לובשת את זה היא בוודאי תוכל לספר עוד מעט על הנס שיהיה לה, ניקח את העצה הישנה של תפילה, מה שעשינו פעם, פשוט מבקשים מהקב"ה 'רבנו של עולם תעזור לי לראות בשני העיניים', ואחרי ששומעים סיפור כזה מיד מתחילים להודות להקב"ה, ברוך השם שכל הילדים שלנו רואים בשני עיניהם, אין את מי לקנא יש רק להודות, אברך התקשר אלי השבוע שהוא קצת לא הרגיש טוב ונכנס לבית חולים ומיד ראו שהעורק הראשי נסתם לו, כששומעים את זה מתחילים להודות להקב"ה על זה שיש לנו עורקים ויש לנו ורידים, ולא נהיה ח"ו כמו קרח שרק מתלונן ומקנא כי בסוף מגיעים לאדמה כמו קרח.

מה יש להביט על אחרים

המשנה אומרת באבות 'הקנאה והתאוה

שאומרים 'כעת כשאתה עולה לעולם האמת', והיה אומר הלוואי שהנשמה תגיע לעולם האמת, הרי הן עוברות תהליך ארוך ומורכב בעולם התוהו עד שזוכים להגיע לעולם האמת, והנשמות למעלה צועקות שהן רעבות, והן אומרות שהן צריכות סך הכל פרק אחד של משניות להרגיע את הרעב.

פרנסות, עוד לא היה דבר כזה שיצא דבר טוב ממחלוקת, חז"ל מגלים לנו השבוע, שאף שבית דין של מטה לא יכול לתת עונש לקטן מתחת לגיל שלש עשרה, ובית דין של מעלה אינו נותן עונש תחת לגיל עשרים, אבל כשמגיע הדבר למחלוקת מענישים אף את התינוקות שנולדו.

קנאה רעה בעבודת השם

גירסת פרק משניות

כל אלו שחוששים שלימוד בגירסא לא נחשב כלימוד, ולכן הם לא לומדים כלום... אני רוצה לשאול אתכם, מה כבר יקרה אם 'לא תלמדו' עוד כמה דקות, הרי אתם חוששים שלגרוס משניות לא נחשב ללימוד, ואתם בגלל זה לא לומדים כלום, אז תגרסו משניות, וכך יהיה לכם עוד כמה דקות, של 'לא ללמוד', ועל הצד שזה כן נחשב ללימוד, הרווחתם, בשלמא אם הייתם ה'חזון איש' שאם היה נשאר לו עוד כח ללכת מהמקום שלו עד למיטה הוא היה לומד עם הכח הזה, אני מבין את הויכוח שלכם, אבל אתם לא עושים כלום כל היום, ורק מתווכחים אם זה כן נחשב ללימוד התורה או לא נחשב, אז בינתיים תגרסו וזהו, אני לא יכול להגיד לכם על פרק משניות 'תדחפו את הזמן בלימוד עוד פרק משניות', כי אי אפשר לדבר כך על דבר כזה קדוש כמו משניות, אבל אני יכול להגיד לך את האמת, תעשה משהו עם הזמן שלך, תגיד פרק משניות בעבור הנשמה שלך, בעבור התכלית שלך, הנשמה רעבה למעלה ומתחננת למאכל, אין שם אוכל ואין שם כבוד אין שם כלום, יש שם קצת משניות, אם פעם הלכת לנחם איזה קרוב שלך ולקחת על עצמך קצת משניות, את זה תמצא למעלה.

אולי עד עכשיו חשבתם שהדרשה לא נוגעת אליכם, כי אתם לא מקנאים בכסף ובבתים שיש לחברים שלכם, אבל תדעו לכם שקנאה שאינה בריאה היא גם מזיקה כשמקנאים ברוחניות, כשהאברך מקנא בחבירו שלומד ומתפלל כראוי, והוא לא מבין שהקב"ה דורש מאיתו את העבודה שלו, והוא רק מקנא בעבודות הגדולות שרואה אצל חבירו, הרי הוא גם כמו קרח ועדתו שקינאו במשה ואהרן, והחשיבו רק עבודות גדולות של בית מלא ספרים ושל טלית שכולה תכלת, מוהרא"ש היה תמיד אומר את זה בשם ר' נתן, שמשה רבינו הראה להם שחוט אחד של תכלת פוטר את כל הטלית, וקלף אחד של מזוזה פוטר את כל הבית, כי הקב"ה דורש מהאדם שיעשה פעולה קטנה אחת, שיתחיל עם מה שיכול, ולא ירוץ מיד למדרגות גבוהות, ולא יתייאש ויאמר שאם אינו יכול לעלות מדרגות גבוהות הוא כבר לא עושה כלום, אלא יעשה מה שיכול, שיזכור מהקב"ה רגע אחד ביום, שיגרוס פרק אחד משניות ביום, רבינו אומר שהנשמות למעלה מתחננות שהן רעבות, ומתחילים להביא להם כל מיני מאכלים, וכל מיני מגזינים ועיתונים, כי למעלה ממשיך הכל כמו כאן, כי הנשמות מסתובבות בעולם התוהו, מוהרא"ש היה אומר ששומעים בלוויות

האמת בניחום אבלים

כשעולים לנחם אנשים אפשר לשמוע קצת דיבורי ברסלב... אנשים יושבים שם מאוד רציניים, ואומרים שהנפטר תמיד הקפיד לנשק את המזוזה, ותמיד בירך ברכת המזון מתוך ברכון, הוא היה אומר הרבה תהלים וכדומה, אלו דיבורים שלא תשמעו באף דרשה, אף פעם לא יקום מגיד שיעור בישיבה ויגיד לבחורים להקפיד לנשק את המזוזה או לומר תהלים, אלא להיפך, הוא יצעק 'אל תעשו פה דברים קלים', תלמדו בהתמדה ויגיעה, מוהרא"ש היה תמיד מתאר את זה, איך שבבית האבלים שומעים את האמת, מספרים שהנפטר הקפיד כל יום ללכת לבית מדרש... חבל על דאבדין, ואז מתחיל טקס חלוקת המשניות, מבקשים מהמנחמים שיקחו משניות, ואז המנחם מתחיל לבחור, ואומר לעצמו 'מסכת כלים קשה מדי', כאילו שמהו אחר הוא כן הולך ללמוד, ואז הוא בוחר משהו, ואם הוא באמת ירא שמים הוא נזכר ברגע לפני השלושים שלא למד כלום, ואז הוא אומר לעצמו, הרי שמעתי פעם מאיזה מגיד בברסלב שאפשר גם לגרוס, והוא גורס את המסכת, ואם אין לו יראת שמים הוא פשוט הולך הלאה ולא לומד כלום, ומתחיל להגיד לעצמו מה הבעיה, הרי האבל לפני אמירת קדיש אומר את המשנה של 'רבי חנניא בן עקשיא', וזה לא יהיה קדיש לבטלה, העיקר שלא לגרוס משניות.

לעשות לכל הפחות מה שאפשר לעשות

שיטת קרח היתה שאין כזה דבר 'לגרוס פרק משניות', אלא או מלאך או גלח, או בית מלא ספרים וטלית שכולה תכלת, או כלום, רבינו אמר פעם: בעולם אומרים

שאם אכלת חזיר, שגם יזל השומן על הזקן שלך, אבל אני אומר, אם נכשלת ואכלת חזיר, לכל הפחות שלא יזל השומן על הזקן שלך. רבינו אומר לנו שכל אחד צריך לעשות מה שהוא כן יכול, הפוך מדברי קרח, אם יהודי נפל ח"ו לעבירה, השכל נעלם לו ונפל לעבירה, כדברי חז"ל אין אדם חוטא אלא אם כן נכנס בו רוח שטות, מה עליו לעשות עכשיו, עליו להסתכל על השעון, ואם נשארו עוד כמה דקות לפני שנהיה לילה, שילך מהר להתפלל מנחה, ושלא יגיד שהוא לא יכול כעת להתפלל ככה ושחייב להמתין עד ראש השנה ויסע לאומאן ורק אחרי זה יוכל להתפלל מנחה, רבינו אמר שאף בשעה שהוא נופל וחוטא ואוכל דבר אחר, גם באותם רגעים יזהר שלא יזל השומן על הזקן, קרח היה אומר תתחיל משניות ותסיים את כל ששה סדרי המשנה ביום אחד, ותבין טוב טוב מה שאתה לומד, רבינו אומר לנו, תלמד פרק אחד בגירסא, כפי שמה רבינו לימד אותנו, שמזוזה אחת פוטר את כל הבית.

חשיבות מזוזה ופרוטה לצדקה

משה רבינו החשיב את המזוזה, כי זו מצוה של הקב"ה, ולכן יש להחשיב את המזוזה ולנשק את המזוזה, קרח זלזל במזוזה, מה זה כבר מזוזה אחת, הרי אני תלמיד חכם גדול, טלית שכולה תכלת, אפשר לראות מי הוא ירא שמים לפי המזוזה, כשירא שמים עובר את הדלת הוא מיד מנשק את המזוזה, בחור שמנשק את המזוזה נחשב אצלי כבחור מצוין, כי מה זה 'מצוין', מי שנבחן על מסכתא לא נקרא מצוין, מי שזוכר מהקב"ה ומקיים את המצוות של הקב"ה הוא נקרא בחור מצוין, מי שלא זוכר מהקב"ה הוא לא

בבית, מבחוץ זה נראה טוב, הם התחתנו רק כדי שיהיה את מי לקנא הכל למען הבחירה והנסיון... מוהרא"ש אמר לי פעם שהדבר הקשה ביותר זה לשתוק ולנשוך שפתיים, ואני לא יכול לגלות מה קורה אצל אחרים, אבל צריך לדעת שאין את מי לקנא.

להיות חכם ולא להיות צודק

יש בפרשתינו דברים כל כך יפים, אני לא יודע עם מה להתחיל, התורה אומרת בפרשתינו 'וישלח משה לקרוא לדתן ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה', ורש"י מביא את דברי הגמרא [בסנהדרין קי.], מכאן שאין מחזיקין במחלוקת, שהיה משה מחזר אחריהם להשלימם בדברי שלום. אף שמשה רבינו היה יכול לומר: אני לא עשיתי שום מחלוקת, אני ישבתי בבית, ולא דיברתי על אף אחד, ודתן ואבירם התחילו מחלוקת נגדי, מה אני קשור למחלוקת, אבל משה רבינו הלך ועשה הכל לעצור את המחלוקת, ומזה יקח אדם מוסר לעצמו, אברך חושב לעצמו, אשתי לא צודקת, היא לא עושה כלום, היא רק פוגעת בי, בכל זאת חובה עליו לפייס אותה ולא להחזיק מחלוקת, מוהרא"ש לימד אותנו כלל 'אל תחפש להיות צודק תחפש להיות חכם', מוהרא"ש היה נותן את המשל הידוע על זה, בן אדם נוהג ברכב, ורואה שרכב בא מולו, אם הוא רוצה להיות צודק, הוא יגיד 'כאן הנתיב שלי ואני ממשיך לנסוע, שהנוסע מולי יזוז לצד', אבל אם הוא יגיד את זה הוא פשוט ימות, ומי שחכם לא עושה חשבון כעת מי צודק ומי לא, הוא פשוט יזוז הצידה ויציל את החיים שלו, וכשמדובר בהצלת חיי הגוף האדם מביין שהוא צריך להציל

מצוין גם אם הוא יודע ללמוד, הוא כמו קרח שהיה לו בית מלא ספרים אבל לא הניח מזוזה, לא עשה את רצון ד', ולא זכר מהקב"ה, יש מקומות שמניחים מודעות ענקיות 'אתה יכול לדעת את כל הש"ס', אלו מודעות מאוד יפות, אבל רבינו מלמד אותנו, תקח דף גמרא ותלמד כל יום, ואם אתה לא מביין לכל הפחות תגרוס, ואל תגיד שכשתהיה עשיר תחלק צדקה, כי רבינו מלמד אותנו שתתן כעת את הפרוטה שאתה יכול לתת כעת, תן עכשיו דולר אחד, פתיל תכלת.

חיות מכל מצוה ומצוה

הקב"ה הריחם עליוקירבאותילמוהרא"ש, אבל קודם ההתקרבות הייתי ממש כמו קרח, כל הזמן הרגשתי שאני חייב להיות בית מלא ספרים, ואם לא עשיתי מספיק דברים טובים, ולא קרעתי את עצמי למען השי"ת, אני לא שווה כלום, וכשהגעתי למוהרא"ש הוא אמר לי: התפללת היום? אם ככה לך לרקוד שזכית והתפללת, הוא התחיל להחשיב אצלי כל דבר קטן, ואני חשבתי לעצמי, וכי זה נחשב להתפלל, הרי אני עושה מה שכולם עושים, ואני לא מביין מה מוהרא"ש אומר בדרשות 'זו זכות גדולה שאדם זוכה לבוא לבית הכנסת שלש פעמים ביום', לא הבנתי מה הזכות כאן, הרי חייבים לעשות דברים מאוד גדולים וחשובים, ורק אחרי כמה שנים של דרשות הדברים נכנסו ללב, והתחלתי להבין מהי החשיבות של כל מצוה ומצוה, יש לי חיות מהציצית, ומוהרא"ש גם לימד אותי שאין לי מה לקנא באחרים, ובוודאי שלא לקנא בחיי הנישואין של אחרים, לפעמים אנשים אומרים לי, פלוני התחתן ממש טוב, ואני מתאפק לספר שלפלוני אין בכלל חיים

מחר לשלם את המשכנתא והשכירות, אבל תסתכל אחורה, תראה איך הקב"ה עזר לך, אבל דבר אחד אני מבקש ממכם אברכים יקרים, אל תעשו חובות, שלא יהיה אצלכם הדבר הזה שנקרא 'חובות', אברכים שואלים אותי האם אני 'נגד' כרטיסי אשראי, אני לא אומר שאין שום אופן שמותר להחזיק כרטיסי אשראי, זה רק תלוי איך מסתכלים על הכרטיס אשראי, אל תחשוב שזה כמו כסף, אל תעביר סתם, אוי ואבוי למי שמעביר בלי שום חשבון, בצורה כזאת אסור להחזיק את זה, וגם אם אתה מבין שצריך להחזיק חשבון מסודר, וכל דולר שיוצא משם, צריך שיהיה חשבון איך מחזירים את זה, אבל אשתך עוד לא מבינה את זה, אז גם אסור לך להחזיק את זה, ואם יש לך כרטיס, תשלם את מה שכבר העברת איתו ותשבור אותו, ותזרוק אותו, ואם אתה רוצה ללכת לקניות אז תלך לעבוד ותביא כמה דולרים לקניות, אני מכיר מספיק אברכים שמשלמים כל חודש מאות דולרים רק עבור רבית כרטיסי האשראי שלא שילמו עדיין, כל חודש משלמים כסף מיותר, ובושה בשבילי שאני רואה שיושבים גם כאן מולי כמה אברכים מהקהילה כאן שאף הם עושים את זה, אני לא מדבר על רבית של משכנתא, כי כך הדרך לקנות בית, צריך להוציא משכנתא ולקנות בית, ועדיף מלשלם שכירות כל חודש, אבל לשלם רבית של כרטיסי אשראי רק כי הוא רצה להיות יהודי נכבד נוראי, חסר דעה משתמש בכרטיס אשראי כשאין לו כסף העיקר שיהיה מכובד.

להיזהר מריבית כרטיסי אשראי

אברך שלקח כרטיס אשראי כדי לקנות

את עצמו, וכשמגיע להצלת חיי הנפש הוא מחפש להיות צודק, מה איכפת לך מי צודק תציל את החיים שלך ואת הבית שלך, אם הבית הפוך לגמרי, תלך אתה ותסדר את זה, אם לא הכינו כלום לשבת, תלך ותכין, אם אתה רואה שאין לך בגדים נקיים ללבוש, לך ותכבס, אל תתלונן ואל תהיה צודק, תהיה חכם, הרי יש לך בית עם ילדים, תעשה כל מה שאתה רק יכול כדי להציל את הבית שלך.

לא לפגוע באשה ולא להתווכח

אני לא רוצה להרחיב את הדיבורים על הנושא של 'ויכוחים', זה דבר כזה טפשי להתווכח עם האישה, אנשים מתיישבים יחד עם שקית פיצוחים ופשוט מתווכחים, אין להם מה לעשות, עוד לא היה אדם שהצליח לשכנע את אשתו עם ויכוחים, לכל אחד יש את הצד שלו וזהו, אם באמת רוצים לשכנע זה רק על ידי דיבורים יפים, אם רוצים משהו מדברים מאוד יפה, ואם היא לא רוצה, ממשיכים לבקש מהקב"ה וממשיכים לדבר אליה מאוד יפה, ומסכן האברך שהולך צעד אחד קדימה ומתחיל לפגוע במשפחתה, לבייש את הוריה, לחקות את אבא שלה, לצחוק על אמא שלה, זה דבר נוראי, זלזול ומחלוקת הורסים את הבית, לקרח היה בית נפלא, אבל הוא זלזל בכולם ועשה מחלוקת והחריב לעצמו את הבית, במקום להודות להקב"ה על מה שיש לו.

להיזהר מחובות

גם אם אין לך כסף, תיזכר איך הקב"ה עזר לך עד היום, נכון שאתה לא מבין איך תוכל להתקדם הלאה, איך תוכל

עד היום האחרון, יתחיל לשים בצד דמי שכירות, כדי שיהיה לו בסוף החודש מוכן לשלם שכירות, חייבים קודם כל קורת גג, והדבר השני זה כסף למאכלים, כי היום אפשר להסתדר עם אוכל, אפשר ללכת לשמחות ולאכול שם, הייתי השבוע בחתונה וכל כך כאב לי הלב, היו מלא מקומות ריקים, אבל המלצרים הניחו מנות בשר בכל מקום ומקום, גם אם אף אחד לא יושב שם, הפקרות והשחתה ממש, אחרי זה זרקו את הכל לאשפה, ואני בטוח שאם אברך יגש במטבח למנהל האולם ויבקש ממנו שרוצה לקחת הביתה מגש עם בשר, הוא יקבל את זה בשמחה, אבל האברך לא יעשה את זה, כי זו בושה נוראית, והאם זה שהוא לא עונה לטלפונים של המשכיר זו לא בושה? זו בושה עוד יותר גדולה, אני חושב שאין משהו מבייש יותר מזה, אם אתה גר בשכירות תשלם, גם אם יש שם עכברים זה לא תירוץ, אתה צריך לשלם, ואם יש לך טענה מסויימת תלך לדיין ותשאל אותו מה לעשות, אברך אחד ביקש ממני פעם שהוא רוצה בכל מוצ"ש לקחת את הלחמניות שנשארים מסעודה שלישית, אמרתי לו, שיקח בשמחה רבה, הוא מכניס לפריזר ומשתמש בזה כל השבוע, יכול להיות שהוא לקח את זה צעד אחד קדימה, אבל הוא לא חייב כסף לאף אחד, זה לא בושה להביא אוכל הביתה משמחה, זה כן בושה להיות חייב כסף למישהו ולא להתייחס אליו.

ללכת לצדקה

מישהו אמר לי שהבחורים שלי נוראיים שאני מלמד אותך ללכת לאסוף כסף, לא עניתי לו כלום, אבל קודם כל הבחורים אוספים את הכסף לצדקה, וכך לימדו כל הצדיקים בדורות הקודמים את הבחורים, אבל בא נגיד שהם לוקחים את הכסף

דבר שבאמת צריך לקנות, והוא דוחה את התשלומים ומשלם רבית, הוא עשה דבר טפשי, כי אין לו איך לשלם ובסוף משלם רבית אין סופית, ועדיף היה שיבקש מחבר בבית מדרש שיעזור לו, וגם אם החבר לא היה נותן לו רק היה מלווה לו את הכסף הוא היה מחזיר את זה מזמן, ואילו את הרבית הוא משלם ומשלם ולא מסיים, אבל האברך מתבייש לבקש מאחרים שיעזרו לו, ומעדיף לחיות חיי שקר ולהיות איש מכובד, שאלתי לאחרונה אברך אחד כמה אתה משלם רבית לאשראי, הוא עונה לי שזה ממש כלום, 300 דולר לרבית, אמרתי לו: זה לא כלום, זה המון, זה יוצא לשנה 3600 דולר, תבקש הלוואה מחבר טוב, ותשלם את כל הכסף לכרטיסי אשראי, ותשלם לחבר שלך 300 דולר כל חודש ותוך זמן קצר סיימת עם זה, ואם יש לך כסף מיותר לרבית של אשראי, אולי תשלם את הכסף הזה לשכר לימוד של הילדים שלך... כל הפרסומות של כרטיסי אשראי משגעים את האברך, ונותנים כרטיסי אשראי עם הטבות גדולות ונקודות רבות, והם כותבים בפרסומת שמחלקים דמי חנוכה וכו', והאברך כבר מדמיין שהוא ילך לאיזה חופשה עם הנקודות האלו, או שרואה שיש מבצע שבכרטיס אשראי הזה הוא יקבל שמפו במחיר זול יותר... והוא לא יודע שהחברות אשראי בונות עליו שהוא לא ישלם, ויתחיל לשלם רבית דרבית.

קודם כל יש לשלם שכירות

תיזהרו מאוד מאוד מחובות, אני לא יודע איך הגעתי בכלל לדבר מזה, אבל אני חייב לדבר מזה, צריך פעם בתקופה לעורר את האברכים שוב ושוב, ובכללי צריך האברך לדעת, שהדבר הראשון שהוא צריך לשלם זה שכירות, מהיום הראשון של החודש

עליה ותעזור קצת.

להיות בבית כל השנה

אני מתחנן אליכם אברכים יקרים שוב ושוב, פרנסה תעשו רק בבוקר, ואל תגידו לי שעכשיו הזמן לעשות כסף, למי אתם עושים את הכסף אם אתם עובדים עד שלש לפנות בוקר, מי אמר לך לחיות ברמה כזו גבוהה ואחרי זה לעבוד כל כך קשה לשלם את זה, תחיה יותר בפשטות ולא תצטרך לעבוד כל כך קשה, אתה אולי שכחת שפעם היא היתה מתקשרת מתי תבוא הביתה, אבל היא ראתה איך זה מעצבן אותך, והיא הקשיבה לשיעורים שמחזקים אותה להיות אמא לילדים ולחייך יפה לבעל ויום אחד הבעל ישתנה, ואתה שוכח להשתנות, היא בינתיים גם האבא וגם האמא, ואני שומע את האנחות שלהם במכתבים, היא לא צריכה את החופש היפה שאתה עושה אחרי שאתה מרוויח את הכסף, מה יש לה מזה שאתה נותן לה יומיים בחופש, תן לה את כל השנה בלי לצאת לחופש יומיים, תהיה בבית בכל השנה, אני גדלתי אצל אבא מאוד חשוב, אבי שליט"א מוציא בכל תקופה ספר נוסף, ואלו ספרים אמיתיים שהוא כתב ולא סתם ליקוטים, ובכל ערב הוא חזר הביתה והשכיב אותנו ורחץ את הילדים ושטף את הכלים ועזר בבית כמה שרק יכל, ככה בן תורה ירא שמים צריך להתנהג.

רחמנותו של הקב"ה לקבל בתשובה

ותדעו שהקב"ה כל כך מרחם עלינו שאף אם האדם נפל לאן שנפל, הוא יכול לחזור, כשהאדם נופל לעבירה הוא יכול ברגע אחד לאבד את הכל, כפי שרבינו אמר שברבע

לעצמם, הרי אתה והחברים שלך חייבים כסף לכל החברים ולכל כרטיסי האשראי, לכל הפחות הם אוספים כסף לעצמם, כמובן שמותר לאברך לקחת לעצמו רק כשבאמת אין לו, כפי שנפסק בשו"ע שמי שאין לו כסף מחזר על הפתחים, ומי שלא רוצה לקחת לעצמו יכול להחליט שנותן חצי לצדקה וחצי לצרכי ביתו, או שלוקח לפי שעה כמו גבאי צדקה.

לא לעבוד עד מאוחר

עכשיו אני רוצה לדבר קצת לאברכי הקריה כאן, כי עכשיו העונה שלכם, יש לכם הרבה עבודה, כי יש המון אנשים כאן באיזור שצריכים טכנאים ועובדים, ולכן אולי אתם חושבים שכעת מותר לכם לעבוד כל הלילה, אני רוצה שתדעו שזה משחק שלא נגמר, משחק של ריצה אחרי הבהמות, אם תגיד לי שבשבועיים הקרובים אתה רוצה ללכת הביתה בשש בערב במקום בחמש, או בשבע בערב, נו, עוד אפשר לעבור את זה, אבל זה לא ייעצר כאן, אתה תשכח בכלל שיש לך אשה וילדים שמחכים לך, המשחק לא ייעצר בכלל, הס"מ וכוחותיו עושים מאנשים ליצנות ופתאום הוא מוצא את עצמו ביומו האחרון, ושם לב שאף פעם לא הסתכל על ילדיו, לא היה לו זמן אליהם, גם אם האברך רואה שהוא מאוד מצליח ועושה כסף, שידע שאי אפשר להצליח בפרנסה אם זה על חשבון הבית והילדים, בסוף הוא ישקיע את הכסף באיזה מיזם והכל יתפוצץ, יש לך בבית אשה עם ילדים קטנים שקורסת מכוחותיה, תבוא הביתה ותעזור לה, תן לה כמה מילים טובות, תהיה מרוכז כמה דקות ותהיה איתה, תנתק את עצמך מכל מה שקורה בחוץ, תקשיב ליום שעבר

לו הרבה חורים, שילמד ש"ס על הסדר, בקצב שלו, כשהאדם מתחיל ללמוד גמרא הוא מתחיל להתבייש עם הסמארטפון שלו, הוא מבין שהוא לא יכול להמשיך כך, הוא חייב לעשות משהו, כשהאדם לא לומד הוא עסוק רק בכסף, אבל כשמתחיל ללמוד תורה הוא מתחיל לחשוב שמהו רע קורה אצלו והוא חייב לתקן אצל עצמו, אני לא יודע לתת לכם שום פתרון בנוגע לסמארטפון, בהתחלה אמרתי שמי שיש לו מכשיר מסונן עם היתר של רב שיחזיק את זה רק בעבודה, ושלא יביא את זה הביתה, ואחרי זה אני רואה שגם בעבודה אסור, ועוד יותר גרוע זה שהאברך נשאר כל הלילה בחדר המחסבים, כי ראש הישיבה לא מרשה להביא את זה הביתה, והנשים קורסות בבית לבד, אני באמת אוכד עצות ולא יודע מה להגיד לכם, ואני מקבל המון מכתבים מבחורים וילדים איך הם נפלו רק בגלל הכלים שהיו בבית, האבא היה תמים והוא באמת לא ידע לחפור בכלים, הוא היה צריך את זה רק לעסקים, אבל הילדים חכמים יותר וכן הצליחו לפרוץ ולהגיע לדברים המסוכנים לנפשם ורוחניותם, ואני מחפש עצות מה לעשות ואיך להורות לעשות, אני חושב שיש עצה אחת ויחידה, והיא התבודדות, להגיד כל יום: רבש"ע תעזור לי, אני מרגיש שאני עדיין לא רוצה לוותר על המכשיר אבל אני יודע שזה מסוכן בשבילי.

חקירות ביום הדין

אנחנו כבר בחודש תמוז, זמני תשובה ממשמשים ובאים, צריך להתכונן לנסיעה של רבינו לראש השנה, מתכוננים על ידי תפילה, וגם צריך להכין דרכונים, ורבינו יתקן אותנו, היה לי השבוע התעוררות

שעה אפשר לאבד את עולם הזה ועולם הבא, היום על ידי הכלים האסורים אפשר להבין מה זה, נהיים מכורים וקשורים לדבר הזה, ומאבדים את כל העולמות, אבל הקב"ה כל כך מרחם עלינו, שאף אם נפל לאן שנפל הקב"ה רוצה לקבלו בחזרה, אם רק יעשה תשובה, ויאמר תיקון הכללי וישוב בכל לבו ויאמר אל ד' רבש"ע אני רוצה לחזור אליך, והקב"ה מקבלו מיד בחזרה, חז"ל מספרים [עבודה זרה י:]: שאנטונינוס היה בידידות גדולה עם רבינו הקדוש מסדר המשניות, ואנטונינוס חשש לדבר איתו בפומבי כדי שלא יבינו, והיה מדבר עם רבי על ידי קודים, ופעם אחת שלח לרבי עשב שנקרא גרגירא, והבין רבי מזה שבתה שנקראת גריא נגררה לעבירה, שלח לו רבי בחזרה כוסברא, והבין מזה שהכוונה לשחוט את הבת [בארמית שחוט היינו כוס], שלח אנטונינוס בחזרה כרתי, והכוונה שאם כך יכרת זרעו, שלח לו רבי בחזרה חסא, והכוונה שיחוס עליה, כי לא משנה מה שרק עבר תמיד יכולים לחוס ולרחם, הקב"ה מרחם על כל אחד אף אם האדם בטוח בעצמו שהוא כבר אבוד, ועל האדם מוטל לעשות תשובה והקב"ה יקבלו.

בח קדושת התורה

מוהרא"ש מביא אין ספור פעמים ב'אשר בנחל' את דברי הירושלמי המקבל עליו עול תורה מעלה עליו הקב"ה כאילו לא חטא מימיו, תקבל על עצמך להתחיל ללמוד כל יום קצת חומש, שנים מקרא בכל יום, יום ראשון עד שני וביום שני עד שלישי וכן הלאה, קצת משניות בכל יום, קצת גמרא בכל יום, ואם אחד רואה שקשה עליו ללמוד את הדף גמרא בכל יום, ויש

כבר נתן שכתבתי לו שהוא התמסר למען המוסדות, הם לא הבינו שאני יכול לכתוב כך גם למי שנותן עשר דולר תרומה... ואני הרגשתי כל רגע שאני רוצה לבכות, כי התחלתי לחשוב מה זה 'דין וחשבון', הם לא נתנו לי לתרץ כל מיני תירוצים, הייתי צריך לענות תשובות ברורות, כן או לא, ברוך השם שאין להם שום טענה עלי אישית, הם רק רצו לדעת אם יש עדיין איזה הלוואה שאני משלם לנתבע, ואם כן זה אמור לעבור לתובע, וכשסיימתי אמרתי למתורגמן בככי רב, שקיבלתי התעוררות גדולה מהחקירה כאן, כי אני מבין שיום אחד אצטרך לתת דין וחשבון למעלה, ולא יהיה מנוס משום דיבור מעשה ומחשבה, ואם ככה היתה חקירה על נושא אחד של תקופה אחת, מה יהיה למעלה כשיתחילו לשאול אותי 'מה היתה ראייה אסורה פלונית', פשוט בכיתי כשאמרתי את זה, ואמרתי למתורגמן שיתרגם להם את זה, כי לא ידעתי אם הם יהודים או גויים, שיתעוררו גם הם, הם היו בחורים חכמים מאוד וחרifiים מאוד.

רק רבינו יציל אותנו

אמרתי לאברך שלקח אותי, אני תיכף נוסע מיד לאומאן, שרבינו יתקן אותי, שלא אשב שם עם בזיונות, זאת נחמתי שאני נוסע לרבינו, יש לי תחושה שהמתורגמן יתקרב לרבינו, כי הם הקריאו לו כל מיני מכתבים שכתבתי לנתבע, ואני מאוד התעוררתי מהמכתבים האלו... וכשהמתורגמן שמע כל כך הרבה מכתבים הוא בוודאי התעורר, אשרינו שיש לנו את רבינו.

גדולה בענין זה, כי יש איזה ויכוח בין שני אברכים שהיו שותפים, והם נמצאים בבית המשפט על זה, כנראה שקיבלו היתר מבית דין, ואחד תובע את השותף לשלם לו, והנתבע עונה 'אין לי', והתובע הביא לבית המשפט הוכחות שיש לנתבע כסף, כי כשהיו שותפים הוא קיבל את כל הקבלות והמכתבים מראש הישיבה שהוא תרם כסף למוסדות כאן ולבנין באומאן לפני שנים, וחשדו שיש כאן כספים שלו שהלווה למוסדות, והתקשרו אלי לחקירות, ואמרתי שאני לא קשור לאירוע ואני לא מגיע, וענו לי שאם אני לא מגיע עכשיו למשרד עורכי הדין, אני אהיה חייב לבוא לפני השופט בצו בית המשפט, ועדיף לסיים את זה אצלם במשרד, והזהירו אותי שאני חייב לבוא לבד, וביקשתי מאחד החברים שיקח אותי, והוא אמר לי שהוא חייב לחנות רחוק, כי אין מקומות חניה במנהטן, אמרתי לו שנבקש מהקב"ה ונמצא, וביקשנו ומצאנו חניה ממש לפני הבנין, ואמרתי לו שיעלה איתי, ואמר לי שאסור לו, ועם תפילה עלינו יחד למעלה, ישבתי שם שעתים, וביקשתי מתורגמן, כי אני יודע אנגלית אבל יש מילים שלא אוכל לבטא כמו שצריך, והם העלו במסך בזום אברך חסידי מתורגמן מאידיש לאנגלית.

הכנה לעולם האמת

החקירה התחילה, הייתי צריך להרים את הידיים ולהצהיר שכל מה שאני אומר אמת וכו', והתחילו לחקור אותי בחקירה צולבת ונוראית, כל מכתב וכל הודעה, למה כתבתי כך ולמה עניתי כך, וכמה כסף הוא

שבת קרח תשפ"ה בצל ראש הישיבה שליט"א בקריית ברסלב ליברטי נ.י.

⚠ מדור זה נכתב מפי השומעים ויתכן
שהדברים לא מדויקים או לא הובנו כראוי

- לתפילת מנחה ניגש הדיין שליט"א, ולמערבית הרב יואל וועבערמאן שליט"א, לאחר התפילה עברו כולם להתברך ב'גוט שבת', ואחד הילדים שאל מה לקבל על עצמו ליום הולדתו, ואמר לו ראש הישיבה שיקבל על עצמו שלא לדבר בחזרת הש"ץ.
- שבת בבוקר ישב ביער ולימד בספר הזוהר, ואמר להם שאנשים שומעים שראש הישיבה מלמד זוהר ביער, ולכן הוא רוצה להבהיר שהוא לא נותן שיעורים בזוהר, הוא רק לומד עם בנו קצת זוהר ואנשים מתיישבים שם.
- ראש הישיבה היה באמצע זוהר של פרשת שלח, שכלב הלך לחברון, ואמר ראש הישיבה שיש לנו ללמוד מזה שאם עובר על אדם מה שעובר, מן הראוי והנכון שילך לקברי צדיקים להתפלל, וכן הרחיב בענין המרגלים.
- כמו כן דיבר מפרשת קרח, מהסיפור הידוע שה'ישמח משה' זי"ע זכר שהיה בתקופת מחלוקת קרח, ואמר לנכדו שלא נקט צד במחלוקת, כי קרח היה אדם כה גדול, ולא ידע מי צודק, והאנשים הגדולים ביותר היו עם קרח, כל ראשי הסנהדראות, ורק כמה אנשים מיושנים היו עם משה ואהרן, ואמר ראש הישיבה שזה היה נראה כמו שהיה אצל מוהרא"ש, מי היה איתו, כל החשובים היו נגדו, ורק כמה אנשים תמימים מיושנים היו איתו, כמו שהיה עם משה רבינו, כי בכל דור
- ודור יש מחלוקת וליצנות נגד הצדיקים. ביקש מאחד המבוגרים יותר שישב לידו, ואמר בבדיחותא, שאולי כשיראו שמכבדים כאן אנשים עם זקן לבן, יסכימו האברכים להשאיר את השערות הלבנות, כי כשאברך מקבל שערה לבנה הוא מתבייש ואולי יש נסיון להוציאה, ויש בזה איסור דאורייתא של לא תלבש, ואולי כשיראו שמכבדים את מי שיש לו זקן לבן הם יסכימו להשאיר את הזקן.
- דיברו אודות קדושת ישראל, ואחד האברכים אמר שבאף מקום לא מדברים כל כך, ואמר ראש הישיבה שהשבוע קיבל מכתב מאברך אחד שלומד עם בחורים בישיבה מסוימת, והיה שם מקרה נורא של בחורים מרובים שעשו עבירות ביחד, ומנהל הישיבה שאל את האברך מה היה בדיוק, והוא סיפר לו הכל, אבל המנהל לא עשה כלום ולא דיבר מזה, וראש הישיבה דיבר בקול בוכים למה לא נעמד המנהל קודם לכן לדבר אל הבחורים, ולהזהיר אותם מעבירות, הרי אף אחד לא מדבר על זה.
- אח"כ הסתובב לאחד האברכים ואמר לו: הקושיא היא גדולה יותר עליך, כי אתה יודע בדיוק מה עובר על בחורי ישראל, למה אינך לוקח ערימת קונטרסים וספרים ללכת להפיצם, ממה אתה מתבייש.

וכשהגיע לתיבות 'ויראו ויקחו איש מטהו' הדגישם ביותר [כפי שאומר בדרשות שאף אחרי שכולם ראו שרק מטהו של אהרן מוציא פירות, ושאר המטות יבשות לגמרי, בכל זאת חזר כל אחד ולקח את מטהו וחזר למקומו ולא התקרב לצדיק].

בעת סיפורי מעשיות המשיך בסיפור של בן המלך ובן השפחה שנתחלפו, איך שאחרי שהמלך גירש את בן המלך האמיתי הוא יצא לדרכו והיה שם מקום נאה ונהר מים, והלך לטייל והתחיל לחשוב כמה שעשה, ממה נפשך אם הוא בן המלך, לא די שנתחלף וכי מגיע לו עוד עונש להתגרש, ואם אינו בן המלך גם לא מגיע לו עונש כזה כי לא חטא כלום, והתחרט המלך על החטא והעוולה הגדולה שעשה, וביאר ראש הישיבה שכל המחשבות הטובות האלו באים על האדם רק שמתחיל לטייל ולהתבודד בינו לבין קונו, וכל עוד שאין האדם מתבודד הוא אינו קולט שאין מעשיו כראוי.

ואמר שרואים מדברי רבינו שכל ההתבודדות התחילה אחרי שיצא לדרכו וראה מקום נאה ונהר מים, אבל בסוף כשטייל הגיע לידי התבודדות, ואמר שזו עצה טובה לכל אלו שרואים בסוף היום שלא התבודדו, שבבוקר יצאו לתפילת שחרית בהליכה, ואולי בתחילה יראו בתים נאים, ויאמרו לעצמם, שרוצים לקנות את הבית וכו', אבל עם הזמן יתחילו להתבודד ולדבר עם השי"ת, ויתחילו לחשוב מה עובר עליהם ולהיכן הגיעו.

והרחיב בזה שאנשים כל כך עסוקים בעבודתם, ואין להם כלל זמן לחשוב על מצבם, היכן הם בעולם, ואמר שאברך אחד סיפר לו שבתקופה זו יש לו מזרון בעבודה, שיוכל לישון שם בלילה, ולא יצטרך ללכת הביתה, כי יש הרבה עבודה, ואמר לאברכים, הרי אתם כבר שמעתם ממני כל כך הרבה דרשות, אל תמשיכו לעבוד מאוחר, זה נכון שכעת עונת המסחר כאן בקריה, אולי תוסיפו שעה לעבודה, אבל אל תלכו הביתה אחרי

והרחיב לדבר בענין ההפצה, ואמר שצריך לזה הרבה שכל, אם משהו מגיע להגיד משהו, יש ללכת משם ולא לעשות בלאגן, ואמר שהוא תמה איך יכול להיות שמכל הקריה יש רק כמה אברכים בודדים המפיצים, ולמה בשבועות אלו שמגיעים המון אורחים למקווה אין אברכים שעומדים שם בצד עם ערימת קונטרסים וגליונות להציל נפשות מרובות.

ואמר שכשנחת בארץ ישראל ראה שם מודעה שכתבו הערב רב 'עכשיו אתה המדינה', כלומר תיזהר בכל מה שאתה עושה שלא תבייש את המדינה, ואמר 'מאויבי תחכמני', ללמוד מהם לעבודת השם, שכל מי שהולך להפצה מייצג את ברסלב, עכשיו הוא ברסלב, וצריך להיזהר לכבד שם ברסלב ולא להיפך ח"ו.

ואמר שעצם זה שאברכים בלבוש מסודר הולכים להפיץ זה פועל הרבה להתקרבות לרבינו, כי הוא זוכר שלפני שנים רבות כשעוד לא היה מקורב לברסלב ראה שני בחורים מפיצים קונטרסים, והם היו לבושים בלבוש חסידי כראוי, ושאל אותם לשמם, ואמרו שקוראים להם 'אקאבאוויטש', וממש התפעל איך הגיעו בחורים כאלו למוהרא"ש, וזוכר עד היום שזה עשה עליו רושם, שחסידישע בחורים עושים הפצה.

ואמר שיש שני דרכים להגיע לבית המדרש, דרך קצרה יותר מלאה בבוץ, ודרך ארוכה יותר ללא בוץ, וראש הישיבה בחר בדרך ארוכה, כי יש ספיקות ושאלות מרובות אם מותר להוריד את הבוץ מהנעליים בשבת, והתחילו להיכנס לדיון הלכתי עם חברי הכולל שלומדים הלכות אלו, והאם יש הבדל בין בוץ שהתייבש לבוץ רטוב.

כמו כן הרחיב הדיבור עם המנהל והמלמדים אודות התלמוד תורה והצלחת הילדים ודרכי החינוך.

ראש הישיבה ניגש לשחרית וקרא בתורה,

רס"ג ושיחה רס"ד בענין שלום בית, רבינו אומר שם, שמעשה בעל דבר להכניס קלקול ופירוד בין בני הנעורים. ואמר שזה מה שרואים היום שיש הרבה גירושין ופירודים, והרבה אנשים נותנים טעמים וסיבות למה זה קורה היום, אבל כאן אנחנו רואים שרבינו אומר את הסיבה האמיתית, הסיבה למה אנשים נפרדים היא כי הבעל דבר רוצה לקלקל את השלום ביניהם ועושה הכל להכניס ביניהם פירודים, כי הס"מ יודע שעל ידי זה יוכל להכניסם ברשתו ומצודתו ולהרחיקם מהשי"ת.

ואח"כ הרחיב בשיחה רס"ד שרבינו אומר שיש לכבד ולייקר את הנשים שסובלות צער ויסורים, ואמר שזו היתה מחלוקת קרח ועדתו, הם חלקו על אהרן הכהן, כי תפקידו של אהרן הכהן היה לעשות שלום בין איש לאשתו, אף שאהרן היה קדוש השם, הוא ירד בעצמו לבני הנעורים ודיבר איתם בשבח השלום בית, שיעשו הכל להחזיק את הבית ולא להיפרד והכניס שלום ביניהם, וכן עשה משה רבינו שהלך להשלים בין אנשים, כולם באו אליו לדין תורה והוא השלים ביניהם, וקרח טען שעבודות אלו לא שייכים לצדיקים גדולים, ואם משה ואהרן עסוקים בענייני העולם, בלעשות שלום בין איש לאשתו ובין איש לרעהו, על כרחך שאין הם קדושים, וכאן טעה קרח, כי בוודאי הדבר הקדוש ביותר הוא שלום בית, ורק אם יש שלום בית אפשר להגיע לקדושה, כי רק אז יש מוח נקי לעבודת השם.

שבע בערב הכי מאוחר, ואף שבכל השנה יש לסיים בחמש או בשש, ואמר לאחד האברכים שעובד כל השנה עד תשע בערב, שלא יתפטר עכשיו ושלא ימצא תירוץ למה לא ללכת לעבודה, אבל לכל הפחות בתשע בערב שילך מיד הביתה ולא יתעכב.

- והרחיב גם בענין שלום בית, כי כשהאדם אינו מתבודד הוא כועס והוא עצבני בבית, והוא מלא בטענות על אשתו, אבל אם יתבודד הוא יתחיל לחשוב, על מי אני כועס ולמה אני צועק, הרי הקב"ה מנהיג את העולם, והיא לא אשמה בכלום, היא סך הכל כל כך עייפה מהעבודות הקשות עם הילדים והבית, ואמר שיש הרבה דוגמאות מה יש להיזהר בשלום בית, לא לפגוע בה וכו', ופרט כמה דוגמאות, כגון כשהנשים יוצאות פעם בשבוע להתחזק יחד, למה הן צריכות לסחוב עגלה עם תינוק, למה לא יכול הבעל שעתיים בשבוע להשגיח על התינוק, ואמר שאי אפשר לפרט הכל, צריכים להיות עם שכל להבין לבד איך לחיות עם שלום בית.
- ודיבר בענין קרח והקנאה, כפי שדיבר בליל שישי, שלקרח היה הכל, היתה לו משפחה נפלאה, והיתה לו עשירות גדולה, אבל הוא נתקנא בנשיאותו של אליצפן, הוא קינא במשה ואהרן, ובסוף נפל לשאול תחתית והחריב את כל ביתו, כי המקנא באחרים מחריב את עצמו ואת ביתו, במקום שיראה כמה טוב הקב"ה משפיע לו.
- בסעודה שלישית לימד בשיחות הר"ן שיחה